

پروژه يک که له بارچوو

دهربارهی ټولمهی سیاسیی له پاکستان

تیروری بینه‌زیر بوټو له پاکستان به مانای له بار چوون یان لانیکه‌م دواکه‌وتنی پروژیه‌که که چهند مانگه دوو دهولته‌تی ټامریکا و بریتانیا به هاوبه‌شیی کاری له سهر ده‌کن. راولپنځاران و بریارده‌رانی ټهو دوو دهولته‌ته هه‌ولیاندا بو ټه‌وهی په‌رویز موشه‌پرف و به‌رپوه‌به‌رانی سوپا و ده‌زگای ټه‌منیه‌تی پاکستان به و قه‌ناعته بگه‌یه‌نن که به‌شیک له ده‌سه‌لاتی خوین سهر له نوی بدنه‌وه به ده‌ست ده‌زگایه‌کی ریبهری غه‌یره نیزامی ټه‌وتو که تا راده‌یه‌ک له ناو‌خوی ولاتدا شه‌ریه‌تی هه‌بی. نیشانه‌کان وادر ده‌خن له گه‌ل ټه‌وه‌شدا که موشه‌پرف له گه‌ل ناوه‌روکی ټهو پروژیه‌ته موافق بووه به‌لام له پرؤسه‌ی به‌رپوه‌بردنیدا له گه‌ل هی‌ندیک له فرمانده‌کانی سوپا و ده‌زگای به‌ریلاو و به ده‌سه‌لاتی ټه‌منیه‌تی (ای اس ټی) تووشی ناکوکی هاتون و ههر ټهو ناکوکیه‌ش سهر ټه‌نجام کوشتنی بینه‌زیر بوټوی لی که‌وته‌وه.

پرسیاریک ټه‌وه‌یه که چ هه‌لومه‌رجیک هانده‌ری ټامریکا و راولپنځاران بریتانیایی بوون بو ټه‌وهی بکه‌ونه هه‌ولی ساغ کردنه‌وهی وه‌ها پروژیه‌که؟ بو دؤزینه‌وهی وه‌لامی ټهو پرسیاره پیویسته سهرنجی چهند خالی سهره‌کی بدریت:

یه‌که‌م: له یه‌ک سالی رابردوودا قه‌یرانی سیاسی له و ولاته قوولتر بوټه‌وه و نار‌ه‌زایه‌تی دهربرینی جه‌ماوه‌ری له دژی رژیمی کوده‌تا په‌ره‌ی سهندوه. ههر چهند ده‌زگاکانی ته‌بلیغاتی ره‌سمی روژئاوا ده‌یان‌ه‌وی و نیشان بدن که ټهو قه‌یرانه‌ ټاکامی په‌ره‌سندنی ره‌وتی توند‌ره‌وی ټیسلا‌می به‌لام له راستی دا ټه‌وه روکه‌شیکه بو شارندنه‌وه و پاساو‌کردنی قولایی ټهو قه‌یرانه‌ سیاسی و چینایه‌تی‌ه‌ی که ټهم ولاته‌ی داگرتووه. ټه‌گه‌ر له سهره‌تاوه بیروپای گشتی له و ولاته به‌ران‌به‌ر به کوده‌تای موشه‌پرف بی ته‌فاوت بو، له یه‌ک سال و نیوی رابردوودا بزوتنه‌وه‌یه‌کی نار‌ه‌زایه‌تی و کومه‌لایه‌تی به‌رین له هه‌موو ناستیکدا که‌وتوته ری. وه‌حشیا‌نه‌ترین شیوه‌ی چه‌وساندنه‌وهی خه‌لکی زه‌حمه‌ت‌کیش له و ولاته به‌رپوه‌ده‌چی. خان و دهره‌به‌گه‌کانی پیشوو به بی هیچ چه‌شنه‌ ریفورمیک که قازانجی جوتیارانی هه‌ژاری ټهو ولاته‌ی تی‌دا بی له سیستمیک چه‌وسانه‌وهی بی به‌زیان‌ه‌ی سهرمایه‌داریدا بونه‌ته خاوه‌نی هه‌موو زه‌وی زار و له هه‌مانکاتدا پوسته‌کانی بالای به‌رپوه‌به‌ری و یلایه‌ته‌کانیان گرتوته ده‌ست و له ده‌زگای سوپای ټهو لاته و حیزیه‌ سیاسی‌ه‌کانیشدا خاوه‌ن ده‌سه‌لاتن و سهرچاوه‌ی پیسترین جوړی گنده‌لیی سیاسی و دارایی‌ن. سیستمی فی‌کردن و باره‌ینان دواکه‌وتوو و ټیمکانی خویندنی ناوه‌ندی و بالا له زوربه‌ی لاوانی بنه‌ماله هه‌ژاره‌کانی ټهو ولاته دريغ‌کراوه و له به‌ران‌به‌ردا ریگه بو په‌ره‌سندنی مه‌درسه‌ دینیه‌کان خوش‌کراوه. ناستی بیهداشت و دهرمان گه‌لیک نزمه و ده‌ولت‌خوی به‌ران‌به‌ر به‌م وه‌زعه‌ فله‌که‌تباره به به‌رپرس نازانی. بودجه‌ی ده‌ولته‌تی به لیشاو سهرقی په‌رپیدانی سیلاحی

ټهولې و تهيارترکردنی سوپا و و ناماده راگرتنی له سهر سنورهکانی هيندوستان و حزوری بهردهوامی له ژيانی روزانهی خه لکدا دهکری. دهولتهی پهرویز موشه پرف و هکوو کوده تاجیه کان و سهروک دهولتهکانی پيشووی خوئی نهک هر هیچ ریفورمیکی به قازانجی زورینهی خه لکی ټه و ولاته ټه نجام نه داوه به لکو سهرباری ټه وه ریگر بووه له بهرپوه چوونی هر چه شنه هه لسورانیکی سیاسی و مه دنیی پيشکه وتنخوان. ټه هه لومه رجه جه ماوه ری خه لکی له داموده زگاکانی دهسه لاتی ټه و ولاته بیزار کردوه. دهولتهی نامریکا و راویژکارانی بریتانیایی هه ولیندا که به دیلیکی دلخوازی خوئیان بو ټه قهیرانه بدوزنه وه.

دووهم: پیویستی سهرخستنی پرورژی نامریکا و هاوپه یمانانی له ناتو دایه. سیاست داریژهرانی نامریکا ټه و راستییه باش دوزانن که به بی له بهرچا و گرتنی بهرزه ونه دیکانی جوراوجوری دهولتهی پاکستان له ټه فغانستان ، به بی به شداریدانیکی چالاکانی پاکستان له پرورسهی سیاسی ټه فغانستاندا، ناتوانن دهسه لاتیکی سیاسی سه قامگیر له ټه فغانستان دابمه زریزن. ټه وان دوزانن که دوزگای ټیستخباراتی ټه رتهشی پاکستان (ای اس ای) تا چ رادهیه ک نفوزی بهربلاوی له ناو کیشهکانی ټه فغانستان دا هیه به تاییبهت سهرداوی تالیبان به دهستی ټه وانه وهیه. که وایی ناساییه ټه گهر له و ههولئی ټه وه دابن که سنوریک بو ټه و کیشهیه دابنن و ریگه بو حزوری سیاسی پاکستان و لایه نگرانی له دوزگای سیاسی ټه فغانستاندا خوش بکن. گه لاله کردنی به دیلی بیینه زیر بو تو قهرار بوو له هه مانکاتدا بهم نامانجهش خزمهت بکات.

سیهه م: تیروریزی ټیسلامی توندپره و که له سهرده میکا له ټه فغانستان له ژیر بالی ټه مریکا و دوزگای ټیستخباراتی ټه رتهشی پاکستاندا و هکوو هیژیکی جیهادی له پال دهستی تالیباندا په روه ده کرا، ټیستا ناوقه دی بهرزه ونه دیکانی نامریکا لیره و له وی بووه. ټه و روه ته له چه ند سالی رابردودا له پاکستان پیگهی خوئی به هیژتر کردوه. سوپای پاکستان نه دهیه وهی و نه دهشتوانی له مپه ریکی جیددی بی به رانبه ر به په رسه ندنی رهوتی ټیسلامی توندپره و له ناوچه سنوریهکانی پاکستان و ټه فغانستان و نامریکا هه ولده دات دهولتهی پاکستان ده وریکی کاریگه تر له و کیشهیه دا بنویئی و ریگه دهستی خوشی بو شه پر له گه ل ټه لقا عیده ناواله تری.

چوارهم: به شیک زور له بودجهی سوپای پاکستان له ریگهی یارمه تی نامریکا وه دابن دهکری و ټه و سوپایه به ردهوام به رانبه ر به هيندوستان له سهر کیشهی ویلایه تی کشمیر خه ریکی خو ته یارکردن و ناماده کاری نیزامیه و پیویستی په ریپیدان و ته یارتر کرنی داموده زگای سوپای پاکستان به زیندوو راگرتنی ټه و دوزمنایه تیه له گه ل هيندوستان پاسا و دهکری. به لام له هه مانکاتدا دوزانن که له ماوهی چه ند سالی رابردودا دهولتهی هيندوستان له نه یاریکی سیاسی ټه مریکا وه بوته هاوپه یمانیکی ټه و دهولته و ټیتر بو دهولتهی نامریکا ناسان نییه له وه زیاتر له سهر حیسابی خوئی سوپای پاکستان به رانبه ر به هيندوستان ته یار بکات و به و پییه، ټه و په یوه نده سیاسی نوپیهی ټه مریکا و هيندوستان له گه ل یارمه تیه که ته رخانی ناوکویهکانی پاکستان و هيندوستان بکری، ناته بایه و نامریکا هه ولده دات ریگا چاره یه کی له م ناوه راسته دا بو بدوزیته وه. که مکردنه وهی دهسه لاتی سوپا و دامه زانندی دهولتهیکی غهیره نیزامی هاوبهش، به شیک له و ریگا چاره یه.

پینجه م: پاکستان ولاتیکی خاوهن چه کی ټه ټومییه. ده ولته تی نامریکا و هاوپه یمانانی له ناتودا خویمان به پاسه وانی سیلاهی ټه ټومیی ټه و ولاته ده زانن و نایانه وهی پاکستان به ره و چاره نویسیکی سیاسی نادیار پروات. به تایبهت ټه گهر دریزهی قهرانی سیاسی ره وتی ئیسلامی توندره و به هیترکات و ئینسیجای سوپا بشیوینی. هر بویه ټه و پیویستییهش یه کیکی تر له هوکاره کانی په له ی نامریکا و راویژکارانی بریتانیایی بو گه لاله کردنی به دیکلیک به رانبه ر به قهرانی سیاسی ئیستای پاکستان بوو.

کوژرانی بینه زیر بوټو له کرده وهیه کی تیرو ریستیدا ټه و پروژیه ی توشی چاره نویسیکی نادیار کرده و. واپیده چی دانوستانی تازه له نیوان سه رکرده کانی سوپا و ده ولته تی نامریکا، دوا ی ټه و زهریه یه کی که پروژه که خواردویه تی دهستی پیکرد بیته وه. گومان له وه دا نییه که سوپای پاکستان ئیمتیازی زورتری ده وی.

په ریز موشه رپه ف چ وه کوو به ریوه به ری کوده تای پیشو و چ وه کوو سه روك کواری ئیستا، کارتییکی سوتا وه و ناتوانی له دریز ماوه دا له شکل پیدانی ده ولته تیکی سه قامگیر له و ولته دا ده ویکی کاریگه ری هه بی. ټه رتهش هر وا به هیترترین ریخراوی ده سه لاتداری ټه و ولته یه و زهر فیه ته کانی خوی بو پاراستنی دیکتاتور ی له و ولته دا په ره پیده دات. حیزبه کانی هه لسورا و دیاری سه ر شانوی سیاسی پاکستان گنده لن و پیگه ی جه ماوه رییان لاوازه. هه لبرژار دنیک که به لینییه که ی دراوه، ټه گهر به ریوهش بچی سپر ده بیست له ته قه لوب و دابه شکردنی ده سه لات له دانوستانه کانی پشتی په رده دا به ریوه ده چی.

به لام سه ره پای هه موی ټه وانه نایا چاره نویسی سیاسی داهاتوی ټه و ولته هر له ناکامی ټه و دانوستان و کیشمه کیشه دا دیاری ده کری؟ بیگومان ده توانی وانه بی. ټه زمه ی سیاسی پاکستان به شیکه له ټه زمه یه کی قوولی سیاسی، کومه لایه تی و نابووری که ولتانی دواکه وتووی سه رمایه داری جیهانی داگرتوووه. ریگه چاره ی نیهای ده رباز بوون له و ټه زمه یه له گه شه ی ریباری سو سیالیسم و هیزی کومه لایه تی سو سیالیسم دایه.

***